

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. Vtrum fuerit verum matrimonium inter matrem domini, & Ioseph.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

fea. 13. ante
mediu. 10.6.

carnelem committē
do suam caulam di-
uino arbitrio. Pre-
ces enim pro uirgi-
nitatis perseueran-
tia actualiter funde-
bat sed ad oppositū
preparatio sola ani-
mi conditionata (ut
dictum est) erat ab-
sque actuali consen-
su, quantumcunque
cōditionato. Et hæc
sint etiam prosequē
ti articulo, ubi ex-
plicatur consensus
ille sic conditiona-
tus in copulam car-
nalem.

que cum uirgo sit, desponsata ta-
men est uni viro Christo. ut Au-
gust. dicit in li. de sancta Vir-
ginitate. Potest etiam & quinta
ratio esse, quod mater domini
fuit desponsata & uirgo: quia in
persona ipsius & uirginitas &
matrimonium honoratur, con-
tra hereticos alteri horum detra-
hentes.

AD PRIMVM ergo dicen-
dum, quod beata Virgo mater
dei, ex familiari instinctu Spiritu-
sancti credenda est desponsa-
ri uoluisse, confidens de diuino
auxilio, quod nunquam ad car-
nalem copulam pertineret: hoc

tamen diuino commisit arbitrio, unde in nullo
detrimentum passa est uirginitas.

*li. 2. in Luc.
non procul a
pria. li. 10.5.

AD SECUNDVM dicendum, q̄ sicut Ambr.*
dicit super Lucā, maluit dominus aliquos de suo
ortu quā de matris pudore dubitare. Sciebat. n. te-
neram esse Virginis uerecundiam, & lubricam fa-
mam pudoris: nec putauit ortus sui fidem, matris
iniuriis astruendam. Sciendum tamen, q̄ miracu-
lorum Dei quedam sunt, de quibus est fides, sicut
miraculum uirginei partus, & resurrexiōis Domi-
ni, & etiam sacramēti altaris, & ideo Dominus uo-
luit ista occultiora esse, ut fides eorū magis merito
ria esset: quedam uerō miracula sunt ad fidei com-
probationem, & ista debent esse manifesta.

*li. 3. ex c. 9.
& 8. collig.
to. 3.
D. 446.

AD TERTIVM dicendum, quod sicut Augu.
dicit in 3. de Trinit. diabolus multa potest uirtute
sue nature, a quibus tamen prohibetur uirtute di-
uina. Et hoc modo potest dici, quod uirtute natu-
re sue diabolus cognoscere poterat matrem Dei
non fuisse corruptam, sed uirginem: prohibebatur
tamen a Deo cognoscere modum partus diuini.
Quod autem postmodum eum aliquo modo cognouit
uir diabolus esse filium Dei, nō obstat: quia iam tē-
pus erat, ut Christus suam uirtutem contra diabo-
lum ostenderet, & persecutionem ab eo concitata
pateretur: sed in infantia oportebat impediri mali-
tiam diaboli, ne eum acius persequeretur, quādo
Christus nec pati disposuerat, nec uirtutem suam
ostendere: sed in omnibus aliis infantibus se similē
exhibebat. Vnde Leo Papa in sermone de Epipha-
nia dicit, quod Magi inuenerunt puerum Iesum
quantitate paruum, alienæ opis indigentem, fandi
impotentem, & nulla ab humanæ infantie genera-
litate discretum. Ambros. tamen super Luc. uide-
tur hoc magis referre ad membra diaboli. Præmis-
sa enim hac ratione, scilicet de fallendo principem
mundi, subdit, sed tamē magis sefellit principes se-
culi: demonum enim malitia, facile etiam occultata
deprehendit: at uerō qui secularibus uanitatibus
occupantur, scire diuina non possunt.

*In ser. 4. de
Epiphania in
medio inci-
pit hier. lu-
sum & ratio-
nabile.

*li. 1. in Luc.
c. 1. circa me-
dium, to. 5.

D. 155.

AD QVARTVM dicendum, q̄ iudicio adulte-
rarū lapidabatur secundū legē non solum illa, quæ
iā erat desponsata uel nupta, sed et illa quæ in do-
mo patris custodiebatur, ut a uirgo quandoque nu-
ptura. Vnde dicitur Deut. 22. Si non est in puella in-
uenta uirginitas, lapidibus obruent eam uiri ciuita-
tis illius, & morietur: quia fecit nefas in Israel, ut for-
nicaretur in domo patris sui. Vel potest dici secun-
dū quosdā, quod beata Virgo erat de stirpe Aarō:
unde erat cognata Elisabet, ut dicitur Luc. 1. Virgo
autem de genere sacerdotali, propter stuprū occi-
debatur: legitur enim Luc. 21. Sacerdotis filia, si

deprehenſa fuerit in ſtupro, & uiolauerit nomen
patris ſui, flammiſ exuret. Quidam referunt uer-
bum Hierony. ad lapidationem inſamæ.

ARTICVLVS II.

Virum inter Mariam & Ioseph fue-
rit uerum matrimonium.

Super quaſtione
uigeſimone Ar-
ticulū ſecundū.

AD SECUNDVM sic pro-
ceditur. Videtur quod in-
ter Mariam & Ioseph nō fuerit
uerum matrimonium. Dicit n.
Hier. contra Eluidium, q̄ Ioseph
Mariæ custos fuit potius,
quā maritus eius: sed si fuis-
set uerum matrimonium, uerē
Ioseph maritus eius fuisset: ergo
uidet quod non fuerit uerū ma-
trimoniū inter Mariā & Ioseph.
¶ 2 Præter. Super illud Matth. 1.
Jacob genuit Ioseph uirum Ma-
riæ, dicit Hierony. t̄ Cum uirum
audieris, suspitio tibi non subeat
nuptiarum, sed recordare con-
suetudinis scripturarum, quod
sponsi uiri, & sponsæ uxores uo-
cantur: sed uerum matrimonij
non efficitur ex sponsalib⁹, sed
ex nuptiis: ergo non fuit matri-
monium inter beatam Virginē
& Ioseph.

IN corpore duo
sunt. Primò de-
claratur in com-
muni, unde & quo-
suppliciter matrimo-
nium dicitur uerū:
secundū, responde-
tur in particulari de
hoc coniugio: Quō
ad primū, dicitur
coniugium uerum
ex sua perfectione:
& quia perfectio est
duplex prima & se-
cunda: ideo duplici-
ter dicitur coniu-
gium uerum uel se-
cundum primam,
uel iuxta secundam
perfectionem. Et de-
claratur in litera qd
fit prima perfectio
coniugij, scilicet for-
ma, & que sit forma
eius: & quid sit se-
cunda: & ponitur
duplex generatio,
& educatio. Et me-
dia ad hæc ponitur
clare. Quō ad secun-
dum, responderetur
quæſito tribus con-
clusionibus, uel u-
nica trimembri.
Coniugium inter
matrem Dei, & Ioseph
fuit uerum
quō ad primam per-
fectionem, & quō
ad secundam perfe-
ctionem, si referatur
ad educationem,
non autem
si referatur ad ge-
nerationem. Pri-
ma pars probatur
ratione, quia uter-
que consentit in cop-
ulam conjugalem,
quod probatur au-
thoritate angeli in
euangelio exposita
ab Augustino: Quō
ad tertium afferunt
auctoritas Ambro-
sij: quō ad secundā,
& omnes simul de-
nique afferunt au-
thoritas Aug.

¶ 3 Præter. Matth. 1. dicit, Ioseph
uir eius cum esset iustus & nol-
let eam traducere, s. in domum
suam ad cohabitationē assiduā,
uoluit eā occulte dimittere, i. tē-
pus nuptiarum mutare, ut Re-
migius exponit: ergo uidetur,
quod nondum nuptiis celebra-
tis, nondum esset uerum matri-
monium: præsertim cum post
matrimonium contractum non
liceat alicui sponsam dimittere.

SED CONTRA est, quod
August. dicit in li. de Consen-
su euangelistarum, Non est fas,
ut Ioseph ob hoc a cōiugio Ma-
riæ separandum Euangelista pu-
taret, quod non ex eius concu-
bitu, sed Virgo peperit Christū.
Hoc enim exemplo magnifice
insinuatur fidelibus coniugatis,
etiam seruata pari consensu con-
tinentia, posse permanere uoca-
ricque coniugium, nō permisso
corporis sexu.

*li. 2. c. 11
de mediū
to. 4.

RESPONDEO. Dicendum,
quod matrimonium siue coniu-
gium dicitur uerum ex hoc,
quod suam perfectionem attingit.
Duplex est autem rei perfe-
ctio, prima & secunda. Prima
quidem rei perfectio consistit
in ipsa forma, ex qua speciem
fortitur: secunda uero perfe-
ctio, consistit in operatione rei,
per quam res aliquo modo suum
finem attingit. Forma autem

In responsione
ad tertium aduer-
tendum est, quod ex
euangelio bene per
specio habetur, q̄
nondum erat nu-
ptiarum solemnitas
celebrata, cum Bea-
ta Virgo inuenta est
habens in utero,
quoniam ibi habe-
tur, quod beata Vir-
go non solum non
erat cognita a uiro,
sed etiam quod non
erat

